

Lorentz Lyceum

HANDLEIDING BIJ HET SCHOOLPLAN

2022 - 2026

@Home in the world

HANDLEIDING BIJ HET SCHOOLPLAN 2022 – 2026: @HOME IN THE WORLD

Ons Schoolplan moet inspireren, richting geven, herkenbaar zijn voor collega's, leerlingen en ouders die input hebben gegeven, een beeld geven van onze school in de toekomst, voldoen aan inspectiecriteria op gebied van kwaliteitsbeleid, personeelsbeleid en onderwijskundig beleid en passen binnen de waardenstrategie van Quadraam. In deze handleiding lees je meer over het proces dat we hebben doorlopen, hoe het Schoolplan te lezen, de link met ons vorige [Schoolplan 2018 – 2022](#), hoe we het Schoolplan gaan uitvoeren, onderliggend beleid, en tenslotte door welke bronnen ons Schoolplan is geïnspireerd.

INHOUDSOPGAVE

1	Proces	4
2	Leeswijzer	5
3	Ontwikkelingen van de afgelopen jaren – link met Schoolplan 2018-2022	6
4	Uitvoering van het Schoolplan	9
5	Onderliggend beleid	10
6	Door welke bronnen is ons Schoolplan geïnspireerd?	12

1

PROCES

Ons Schoolplan is na een uitgebreid en intensief voortraject tot stand gekomen. Daarbij hebben we hulp gehad van Dr. Robert-Jan Simons, emeritus professor in de leerpsychologie, bij onze Visie op Leren en Ontwikkelen. Dr. Anje Ros, lector bij Fontys Hogescholen en onderzoeker voor de NRO, heeft ons geholpen met de lerende organisatie. We hebben daarnaast veel recente onderwijsliteratuur en onderzoeken gelezen en deze bediscussieerd; onze nieuwe medewerkers-bibliotheken zijn een tastbare herinnering aan deze onderzoeken. We spraken bovendien met de verschillende belanghebbenden binnen en buiten de school: met docenten, met ons onderwijsondersteunend personeel en alle onderwijskundige teams (zoals OPUS, decanen, coördinatoren, het PR-team, het ondersteuningsteam, het examensecretariaat en het internationaliseringsteam), maar ook met vertegenwoordigers van onze leerlingen (klankbordgroepen en leerlingenraad), hun ouders/verzorgers (Ouderraad), ons Quadraam-accountteam, het College van Bestuur van Quadraam, externen en onze Medezeggenschapsraad.

2 LEESWIJZER

Hoe lees je ons Schoolplan? We hebben het bewust zo kort mogelijk gehouden. In de introductie, @Home in the world, beschrijven we ons onderwijsaanbod en profiel. Onze missie, visie op leren en ontwikkelen en kernwaarden inspireren, geven richting en fungeren als toetsstenen bij beleidsbeslissingen. Daarna volgen onze ambities.

Hoe ziet onze school er over vier jaar uit? Die beschrijving vind je in de tekst onder elke ambitie. De punten daaronder zijn de ontwikkelingen die we in gang moeten zetten om dat mogelijk te maken.

Hoe we dat gaan doen beschrijven we in ons beleid, dat te vinden is in een aantal beleids- en uitvoeringsstukken, waarvan sommigen meerdere jaren beslaan, zoals ons kwaliteitsbeleid, en anderen elk jaar terugkomen, zoals het Schooljaarplan.

3

ONTWIKKELINGEN VAN DE AFGELOPEN JAREN – LINK MET SCHOOLPLAN 2018-2022

Het vorige Schoolplan liep van 2018 tot 2022. Klik [hier](#) om dat te lezen. Wij kijken terug op vier jaren waarin veel is bereikt, een aantal zaken nog steeds onze aandacht vraagt en vele ontwikkelingen in gang zijn gezet. In ons huidige Schoolplan bouwen we daarop voort.

Afgelopen jaren hebben we gewerkt aan de **ondersteuning** die leerlingen nodig hebben om zichzelf te leren kennen. Denk hierbij o.a. aan de ondersteuningscarroussel, meer (cognitief) maatwerk en de ontwikkeling van de LOB-leerlijn. We hebben mentortrainingen ingezet op het gebied van aanleren van studievaardigheden en het voeren van gesprekken. In de tweede klas van de onderbouw is een start gemaakt met de algemene vaardighedenlijn die zowel in de mentorlessen als in de vaklessen aan bod komt. De komende vier jaar zetten we deze ontwikkeling door én zullen we gaan inzetten op het verbeteren van **inzicht** in eigen kunnen zodat leerlingen betere keuzes kunnen maken om hun weg succesvol en positief te vervolgen.

De doelen van afgelopen jaren ten aanzien van de leeromgeving waren erop gericht **structuren** te creëren die leren voor leerlingen en personeel vanzelfsprekend maken. We hebben daarvoor goed gekeken naar de meerwaarde

van IMYC en een nieuwe structuur ingesteld waarbij leerlingen vakoverstijgend werken aan vaardigheden. Via Erasmus en met onze onderzoekscoördinator hebben we een onderzoekende houding verder gestimuleerd. Er is een (flexibel) onderzoeksteam opgericht dat onderzoek doet naar onderwerpen die voor de ontwikkeling van het onderwijs op het Lorentz Lyceum van belang zijn. Elk jaar vindt er een review plaats waarna collega's samen werken aan de opdracht die uit de conclusies van die review komt. Zo hebben we samengewerkt aan differentiatie door scholing. We werken vanuit een professionaliseringsplan. Komende jaren werken we verder aan de **inhoud** van die leeromgeving. In de lessen door richting te geven aan betekenisvol leren, voor personeel vanuit het professionaliseringsplan aan o.a. intervisie. Ook wordt gewerkt aan taal- en bètaonderwijs waarin zowel op gebied van vaardigheden als vakinhoudelijk tussen vakken wordt samengewerkt.

In het plan van vier jaar geleden vonden we **het geven en ontvangen van feedback** al van belang. Klankbordgroepen en leerlingenraad zijn opgezet en worden inmiddels veelvuldig geconsulteerd. Leerlingen geven regelmatig feedback op docenten in het beoordelingsproces. De begeleiding van nieuwe collega's is verder uitgewerkt. Met hulp van Leren Verbeteren is de kwaliteitcultuur geëvalueerd en daaruit is een nieuw kwaliteitsbeleid ontstaan. De school is in 20-21 beoordeeld als voldoende door de inspectie. We werken met de DOT en met BOOT. Tevredenheid onder docenten, ouders en leerlingen is de afgelopen vier jaar gestegen en/of stabiel gebleven. Komende jaren werken we onze lerende organisatie verder uit, waarbij het **leren geven en ontvangen van feedback** extra aandacht krijgt binnen de ambities lerende organisatie en ambitieuze kwaliteitcultuur.

In 2018 begonnen we met het **vormen van learning communities**. Dit is gelukt, er zijn vele kleinschalige learning communities opgezet (internationalisering, PR-team, examencommissie, onderzoeksteam). Secties hebben waar gewenst coaching gekregen in het goed samenwerken. We hebben ook een sectiespiegel ontworpen. We werken samen met de Radboud Universiteit en plaatsen bovengemiddeld veel LIO's en stagiaires bij ons op school. Coördinatoren en MT van beide scholen komen regelmatig bij elkaar om ervaringen en plannen uit te wisselen en daarop te reflecteren. De invulling van het hoogbegaafdenonderwijs van OPUS is in klas 1 en 2 door het OPUS-team vormgegeven en is voor klas 3 in ontwikkeling. Komende jaren zetten we in op de ambitie '**samen één community**' waarbij naast onderlinge samenwerking ook de samenwerking met leerlingen en ouders extra wordt gestimuleerd.

In de afgelopen jaren is met succes gewerkt aan de **extra curriculaire leerlijn** internationalisering (Regulier en TTO). De rubric met wereldburgerschapsvaardigheden is af, reizen en extra-curriculaire activiteiten zijn opgezet, de internationale stage is vormgegeven voor H4 en V5 en op een aantal vlakken zoals MUN's is er een constructieve samenwerking met Rivers opgezet. De succesvolle TTO-visitatie was een kroon op ons werk. Komende jaren werken we verder aan betrokken wereldburgerschap door betekenis te geven aan **wereldburgerschap in de lessen** en internationale vaardigheden te koppelen aan activiteiten.

Tot slot is een aantal praktische doelen bereikt in de afgelopen vier jaar. Zo is het onderzoek naar het vakkenpakket afgerond en is onze school financieel gezond. Lesuitval is verminderd en de ICT-voorwaarden voor toekomstig bring-your-own-device (BYOD) beleid zijn op orde. Verzuim is de laatste jaren teruggedrongen. De leerlingenaantallen zijn goed, het perspectief voor de toekomst ook. Het werken met scenario's is goed bevallen en heeft geleid tot positieve uitkomsten. Komende periode zullen we inzetten op onderzoek naar de randvoorwaarden die nodig zijn om ambities, zoals het versterken van de invloed op eigen leerproces, te realiseren.

4 **UITVOERING VAN HET SCHOOLPLAN**

Een Schoolplan is een begin, waarin we beschrijven wat we over vier jaar willen zien en wat we moeten ontwikkelen om daar te komen. Deze ontwikkelingen worden van jaar tot jaar vertaald naar beleid, dat wordt beschreven in de volgende documenten:

- Schooljaarplan, waarin we onze voornaamste actiepunten voor het volgend schooljaar beschrijven. Deze volgen uit ons Schoolplan.
- Toelichting op de begroting, waarin we beschrijven hoe we onze ambities financieel ondersteunen en/of mogelijk maken.
- Formatieplan, waarin we de formatieve keuzes beschrijven die de uitvoering van het Schoolplan ondersteunen en mogelijk maken.
- Takenlijst, waarin beschreven wordt welke taken er zijn binnen de school, wat verwacht wordt per taak en het aantal uren dat daarvoor wordt toegekend.
- Interne review van ons onderwijs en actiepunten die daaruit naar voren komen met betrekking tot de kwaliteit van onze lessen en ons onderwijs.
- Toetsbeleid, waarin we beschrijven hoe we omgaan met onze toetsen.
- Lessentabel, waarin het aantal uur dat elk vak per jaar lesgeeft wordt beschreven.
- Schoolgids, waarin we aan ouders en leerlingen uitleggen hoe onze school werkt.
- Scan kwaliteitsmanagement, die jaarlijks met de adviseur kwaliteit van Quadraam wordt opgesteld.

5 ONDERLIGGEND BELEID

Onze ambities zijn en worden verder uitgewerkt in ons onderliggend beleid dat beschreven wordt in een aantal beleidsstukken, waaronder onder andere (per sept. 2022):

- Algemeen programma van toetsing en afsluiting (elk jaar herzien en vastgesteld)
- Antipestbeleid (2018)
- De inductiefase binnen Quadraam (2021)
- Dyslexiebeleid (2018)
- Examenreglement Quadraam (elk jaar herzien en vastgesteld)
- Functiemixbeleidsplan (2018)
- Gesprekscyclus (2020)
- Kwaliteitsbeleid Lorentz Lyceum (2022)
- Kwaliteitsbeleid Quadraam (2022)
- Leerlingenstatuut (2021)
- Leermiddelenbeleidsplan (2019)
- Memo nieuwe gesprekscyclus (2020)
- Professionaliseringbeleidsplan (2022)
- Professioneel Statuut (2019)
- Proud to be havo: een onderzoek naar het verbeteren van de havo-kwaliteit op het Lorentz Lyceum (2022)

- Rekenbeleid (in ontwikkeling)
- Schoolondersteuningsplan (2021)
- Schoolregels (2019)
- Sociale mediabeleid Quadraam (2014)
- Startbrief Quadraam (elk jaar herzien en vastgesteld)
- Taalbeleid (in ontwikkeling)
- Toelichting waardenstrategie Quadraam: Grenzeloos leren (2021)
- Waardenstrategie Quadraam (2021)
- Wereldburgerschap rubric (2022)
- Regels inhalen en herkansen (2022)

6

DOOR WELKE BRONNEN IS ONS SCHOOLPLAN GEÏNSPIREERD?

We hebben ons uitgebreid laten inspireren door literatuur en onderzoek voor ons Schoolplan. Hieronder een overzicht van de belangrijkste bronnen.

Wettelijke kaders Schoolplan vanuit de overheid

- Onderwijsinspectie. (2017) *Brochure het Schoolplan verandert*. Te vinden op: <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/schoolplan/documenten/brochures/2017/09/13/brochure-schoolplan>.
- Quadraam. (2020) *Handreiking ter dekking wettelijke eisen Schoolplan*. Duiven: Afdeling kwaliteitsmanagement Quadraam.
- Rijksoverheid. (2019) *Schoolplan: handvat voor kwaliteitsbeleid*. Te vinden op: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2019/06/03/schoolplan-handvat-voor-kwaliteitsbeleid>.

Visie op leren en ontwikkelen

- Biesta, Gert J. J. (2013) *The Beautiful Risk of Education*. London: Routledge.
- Boekaerts, Monique & Simons, Robert-Jan. (1995) *Leren en Instructie: Psychologie van de leerling en het leerproces*. Assen: Van Gorcum.
- Fullan, Michael, Quinn, Joanne & McEachen, Joanne. (2018) *Deep Learning: Engage the World Change the World*. Thousand Oaks, CA: Corwin.

- Holland, Beth. (2018) *Arriving at a Definition of Learning*. San Rafael, CA: Edutopia. Te vinden op: <https://www.edutopia.org/article/arriving-definition-learning>.
- Illeris, Knud. (2018) *Contemporary Theories of Learning: Learning Theorists...In Their Own Words* (Second Edition). London: Routledge.
- National Research Council. (2000) *How People Learn: Brain, Mind, Experience, and School*. Washington, D.C.: National Academy Press. Te vinden op: <https://nap.nationalacademies.org/catalog/9853/how-people-learn-brain-mind-experience-and-school-expanded-edition>.
- Ruijters, Manon, Schut, Rika & Simons, Robert-Jan. (2021) *Canon van Leren & Ontwikkelen: 50 concepten en hun grondleggers*. Amsterdam: Boom.
- Simons, Robert Jan. (2021) *Leidinggeven aan Leren* (PowerPointpresentatie op Lorentz Lyceum & Rivers International School Arnhem). Amsterdam: niet gepubliceerd.
- Unesco. (1997) *Thinkers on Education*. Unesco Publishing. Te vinden op: <http://www.ibe.unesco.org/en/document/thinkers-education>.

Samen één community

- Coyle, Daniel. (2018) *The Culture Code: The Secrets of Highly Successful Groups*. New York: Bantam Books.
- Relational Schools. (2022) *Resources*. Te vinden op: <https://relationalschools.org/resources/>.
- VOC Quadraam. (2017) *Ouderbetrokkenheid: Inspiratie voor Scholen*. Duiven: Stichting Quadraam.
- VO-Raad. (2021) *Convenant 'Versterking Samenspraak Leerlingen'*. Utrecht: VO Raad/LAKS. Te vinden op: https://www.laks.nl/wp-content/uploads/2021/08/VO151_Convenant-%E2%80%98Versterking-Samenspraak-Leerlingen.pdf.
- VO-Raad. (2018) *Van 'horizontale dialoog' naar concrete participatie*. Utrecht: VO-Raad. Te vinden op: https://www.vo-raad.nl/rails/active_storage/blobs/eyJfcmFpbHMiOnsibWVzc2FnZSI6IkJBaHBBaFVFlwiZXhwIjpud-WxsLCjwdXliOijibG9iX2lkIn19--68b38f76c7dd7ad257fce54cfa5ac088cf-35cfd1/20180710_Eindrapport_horizontale_dialoog.pdf

Betrokken wereldburger

- Messelink, Annelies. (2019) *Internationale Competenties: Een model over de leeropbrengsten van internationalisering*. Den Haag: Nuffic. Te vinden op: <https://www.nuffic.nl/sites/default/files/2020-08/rapport-internationale-competenties.pdf>.

- VO-Raad. (2022) *Democratie, Participatie en Identiteit: Over burgerschap in het VO en de rol van schoolleiders en bestuurders*. Utrecht: VO-Raad. Te vinden op: https://www.vo-academie.nl/system/bloxy/downloads/downloads/000/000/254/original/220204_VO_Katern_18_Democratie_TG.pdf?1644310275.
- VO-Raad. (2021a) *Ijkkunten voor goed burgerschapsonderwijs*. Utrecht: VO-Raad. Te vinden op: https://www.vo-raad.nl/rails/active_storage/blobs/eyJfcmFpbHMiOnsibWVzc2FnZSI6IkJBaHBBcFlHliwiZXhwIjpuZWxzLCJwdXliOiJibG9iX2lkn19--d1dd841cb3b3d1e26d3ced71d97549b81b71d32e/DEFNegen_Ijkkunten_Burgerschapsonderwijs.pdf
- VO-Raad. (2021b) *Q&A Wet verduidelijking Burgerschap in het funderend onderwijs*. Utrecht: VO-Raad. Te vinden op: <https://www.vo-raad.nl/artikelen/q-a-wet-verduidelijking-burgerschap-in-het-funderend-onderwijs>.
- VO-Raad. (2020) *Aandacht voor burgerschap. Praktijkvoorbeelden uit het VO*. Utrecht: VO-Raad. Te vinden op: https://www.vo-raad.nl/rails/active_storage/blobs/eyJfcmFpbHMiOnsibWVzc2FnZSI6IkJBaHBBb2tGliwiZXhwIjpuZWxzLCJwdXliOiJibG9iX2lkn19--861c43493cbb8bac7ba180ea37012bd4e70b079c/ZZVO106_Brochure_Burgerschap_170x240_2020_WEB.pdf.

Invloed op eigen leerproces

- Brown, Brené. (2012) *Daring Greatly: How the Courage to be Vulnerable Transforms the Way We Live, Love, Parent and Lead*. London: Penguin Random House UK.
- Duckworth, Angela. (2016) *Grit: The Power of Passion and Perseverance*. London: Vermilion.
- Duckworth, Angela. (2013) *Grit: The Power of Passion and Perseverance*. Online: TED Talk. Te vinden op: https://www.ted.com/talks/angela_lee_duckworth_grit_the_power_of_passion_and_perseverance.
- Dweck, Carol S. (2016) *Mindset: The New Psychology of Success*. New York: Ballantine Books.
- Dweck, Carol S. (2014) *The Power of Believing that You Can Improve*. Online: TED Talk. Te vinden op: https://www.ted.com/talks/carol_dweck_the_power_of_believing_that_you_can_improve.
- Hattie, John & Clarke, Shirley. (2019) *Visible Learning: Feedback*. London: Routledge.
- Lazonder, A. (2022) *Kennis en vaardigheden van leerlingen*. Den Haag: NRO. Te vinden op: <https://www.nro.nl/sites/nro/files/media-files/Kennisagenda%20Thema%20Kennis%20en%20Vaardigheden.pdf>.
- Positive Psychology Center. (2022) *Video Lectures by Leading Scholars*. Te vinden op: <https://ppc.sas.upenn.edu/learn-more/readings-and-videos/video-lectures-leading-scholars>.

- Seligman, Martin. (2004) *The New Era of Positive Psychology*. Online: TED Talk. Te vinden op: https://www.ted.com/talks/martin_seligman_the_new_era_of_positive_psychology.
- Smidts, Diana. (2019) *Zelfsturing in de klas. Over aandacht, executieve functies en rust* (tweede druk). Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds.
- Voerman, Lia & Faber, Frans. (2021) *Didactisch Coachen: Hoge verwachtingen concreet maken met behulp van feedback, vragen en aanwijzingen*. Baarn: De Weijer Uitgeverij.

Betekenisvol leren

- Biesta, Gert J. J. (2013) *The Beautiful Risk of Education*. London: Routledge.
- Boekaerts, Monique & Simons, Robert-Jan. (1995) *Leren en Instructie: Psychologie van de leerling en het leerproces*. Assen: Van Gorcum.
- Fullan, Michael, Quinn, Joanne & McEachen, Joanne. (2018) *Deep Learning: Engage the World, Change the World*. Thousand Oaks, CA: Corwin.
- Gaarhuis, Admiraal Geisink. (2017) *Ik ga differentiëren: Praktisch handboek voor docenten in het voortgezet onderwijs*. Santpoort-Noord: Multiga Onderwijsontwikkeling & Publishing.
- Hattie, John & Clarke, Shirley. (2019) *Visible Learning: Feedback*. London: Routledge.
- Inspectie van het Onderwijs. (2019) *Motivatatie om te leren: Motiverende kenmerken van het voortgezet onderwijs*. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs. Te vinden op: <https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/rapporten/2019/07/18/motivatatie-om-te-leren>.
- Kashdan, Todd. (2013). *Curious? Discover the Missing Ingredient to a Fulfilling Life*. New York, NY: HarperCollins Publishers Inc.
- Lemov, Doug. (2021) *Teach Like a Champion 3.0*. Hoboken, NJ: Jossey-Bass.
- Pink, Daniel H. (2011). *Drive: The Surprising Truth About What Motivates Us*. New York, NY: Riverhead Books.
- Van Ast, Michel, De Loor, Otto & Spijkerboer, Lambrecht. (2021) *Effectief Leren: De docent als regisseur* (5e druk). Groningen: Noordhoff.
- Voerman, Lia & Faber, Frans. (2021) *Didactisch Coachen: Hoge verwachtingen concreet maken met behulp van feedback, vragen en aanwijzingen*. Baarn: De Weijer Uitgeverij.
- Woolfolk, Anita, Hughes, Malcolm & Walkup, Vivienne. (2013) *Psychology in Education*. Harlow, UK: Pearson.

Lerende organisatie

- Derksen, Karin. (2021) *Goed Teamwerk: Hoe teams beter kunnen presteren en floreren*. Amsterdam: Boom.
- Galenkamp, Henk & Schut, Jeannette. (2021) *Handboek professionele schoolcultuur: Focus op koers en gedrag*. Baarn: Uitgeverij Pica.
- Hattie, John & Clarke, Shirley. (2019) *Visible Learning: Feedback*. London: Routledge.
- Hilst, Ben van der. (2021) *Teamgericht organiseren in het voortgezet onderwijs*. Uitgeverij Het Leren Organiseren.
- Hopkins, David. (2014) *A Teacher's Guide to Classroom Research*. Berkshire, UK: Open University Press.
- Hulsbos, F en Visser, S. (2021) *Wisselend invloed uitoefenen: Gespreid leiderschap in het onderwijs*. Utrecht: VO-Raad. Te vinden op: https://www.vo-academie.nl/system/bloxy/downloads/downloads/000/000/204/original/VO_Katern_15_Gespreid_Samenwerking_WEB.pdf?1601982304.
- Ponte, Petra. (2012) *Onderwijs en onderzoek van eigen makelij: onderzoek met en door leraren*. Den Haag: Boom Lemma.
- Robbers, Stefan en Vermeulen, Marjan. (2018) *Collectieve vormen van leren en professionaliseren in lerende organisaties*. Welten Instituut: Open Universiteit.
- Ros, Anje. (2022) *De School als Lerende Organisatie*. Den Haag: NRO. Te vinden op: <https://www.nro.nl/sites/nro/files/media-files/Kennisagenda%20Thema%20School%20als%20lerende%20organisatie.pdf>.
- Van der Boom-Muilenburg, Elske. (2021) *The role of school leadership in schools that work sustainably on school improvement with professional learning communities*. Enschede: Universiteit Twente. Te vinden op: https://ris.utwente.nl/ws/portalfiles/portal/268163985/dissertation_Elske_van_der_Boom_Muilenburg_2021_.pdf.
- Van der Boom-Muilenburg, Elske, et al. (2021) *Leiderschap voor onderwijsontwikkeling: van idee naar duurzame PLG*. Culemborg: Uitgeverij Phronese. Te vinden op: <https://www.uitgeverijphronese.nl/wp-content/uploads/2021/11/Leiderschap-boek-zonder-snijlijnen.pdf>.
- Voerman, Lia & Faber, Frans. (2021) *Didactisch Coachen: Hoge verwachtingen concreet maken met behulp van feedback, vragen en aanwijzingen*. Baarn: De Weijer Uitgeverij.
- Woods, David, Macfarlane, Rachel & McBeath, Damian. (2018) *The Nine Pillars of Great Schools*. Woodbridge, UK: John Catt Educational Ltd.

Ambitieuze kwaliteitscultuur

- Hattie, John & Clarke, Shirley. (2019) *Visible Learning: Feedback*. London: Routledge.
- Hattie, John. (2012) *Visible Learning for Teachers: Maximizing Impact on Learning*. London: Routledge.
- Hattie, John. (2008) *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta-Analyses Relating to Achievement*. London: Routledge.
- Inspectie van het onderwijs. (2021) Onderzoekskader 2021 voor het toezicht op het voortgezet onderwijs. Den Haag: Inspectie van het Onderwijs. Te vinden op: <https://www.onderwijsinspectie.nl/documenten/publicaties/2021/07/01/onderzoekskader-2021-voortgezet-onderwijs>.
- Leren Verbeteren. (2021-2022) *Podcasts: Gesprekken over onderwijskwaliteit in het VO*. Leren Verbeteren. Te vinden op: <https://www.projectlerenverbeteren.nl/podcasts/>.
- Ros, Anje et al. (2022) Leidraad werken aan onderwijsverbetering. Den Haag: NRO. Te vinden op: https://www.onderwijskennis.nl/sites/onderwijskennis/files/media-files/LEIDRAAD%20Werken%20aan%20onderwijsverbetering_0.pdf.
- Voerman, Lia & Faber, Frans. (2021) *Didactisch Coachen: Hoge verwachtingen concreet maken met behulp van feedback, vragen en aanwijzingen*. Baarn: De Weijer Uitgeverij.
- VO-Raad. (2021) *De maatschappelijke waarde van goed onderwijs*. Utrecht: VO-Raad. Te vinden op: [https://www.vo-raad.nl/rails/active_storage/blobs/eyJfcmFpbHMiOnsibWVzc2FnZSI6IkJBaHBBcGNHliwiZXhwIjpuYWwscjE-
JwdXliOijibG9iX2lkIn19--f1882d2ae7a2a004e8658b18bb6d726a113d3cbe/
Online_PP_onderwijskwaliteit_def2.pdf](https://www.vo-raad.nl/rails/active_storage/blobs/eyJfcmFpbHMiOnsibWVzc2FnZSI6IkJBaHBBcGNHliwiZXhwIjpuYWwscjE-
JwdXliOijibG9iX2lkIn19--f1882d2ae7a2a004e8658b18bb6d726a113d3cbe/
Online_PP_onderwijskwaliteit_def2.pdf).
- Woods, David, Macfarlane, Rachel & McBeath, Damian. (2018) *The Nine Pillars of Great Schools*. Woodbridge, UK: John Catt Educational Ltd.

